

enterprise europe

Business Support on Your Doorstep

COSME

EUROPEJSKI PROGRAM NA RZECZ MŚP

Katowice, 31.05.2016

FUNDUSZ GÓRNOŚLAŃSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

COSME 2014-2020

- Programme for the **C**ompetitiveness of Enterprises and **S**mall and **M**edium-sized **E**nterprises (2014 – 2020)

Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (2014–2020)

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające **program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020)** i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE

- **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu** (Strategia Europa 2020)
- **„Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji. Konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”** (inicjatywa w ramach Strategii Europa 2020)
- **Program Small Business Act (SBA) z zasadą „Najpierw myśl na małą skalę”**
- **Rozporządzenie Rady (UE, EURATOM) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020**
- **Zalecenie Komisji 2003/361/WE z 6 maja 2003 r. (definicja MŚP)**
- **Komunikat „Europa-najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie- nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego” z dnia 30 czerwca 2010**

Zasada 1: Promowanie przedsiębiorczości

Zasada 2: Druga szansa

Zasada 3: Najpierw myśl na małą skalę

Zasada 4: Sprawne administracje

Zasada 5: Dostęp do zamówień publicznych

Zasada 6: Dostęp do finansowania

Zasada 7: Wspólny rynek

Zasada 8: Umiejętności i innowacje

Zasada 9: Zamienianie wyzwań dot. środowiska naturalnego w dodatkowe możliwości

Zasada 10: Wsparcie dla działalności międzynarodowej

Po przeglądzie w 2011 r. koncentracja na trzech priorytetach:

- **przygotowywanie regulacji zgodnie z zasadą „MSP przede wszystkim”,**
- **ułatwianie MSP dostępu do finansowania,**
- **zachęcanie i wspieranie MSP w czerpaniu korzyści z dostępu do rynków.**

- Program zaproponowano w celu przeciwdziałania najpoważniejszym niedoskonałościom rynku hamującym wzrost przedsiębiorstw w UE;
- Wyzwanie dla przedsiębiorstw UE - osiągnięcie konkurencyjności w wymiarze globalnym;
- Unijne MŚP są mniej produktywne, zarówno w stosunku do zainwestowanej pracy, jak i zasobów, oraz rozwijają się wolniej niż analogiczne przedsiębiorstwa w USA;
- W porównaniu z większymi przedsiębiorstwami w Europie MŚP cechuje mniejsza zdolność do pomyślnej adaptacji do zmieniających się warunków zewnętrznych. Trudności napotymane przez MŚP pogłębił ostatni kryzys gospodarczy i finansowy oraz wzrost cen towarów i zasobów.

- **trudności w dostępie do finansowania dla MŚP, które mają kłopoty z wykazaniem zdolności kredytowej i niełatwo jest im uzyskać dostęp do kapitału wysokiego ryzyka (do 700 tys. MŚP nie jest w stanie uzyskać kredytu)**
- **słaby duch przedsiębiorczości – zaledwie 45 % obywateli europejskich (i mniej niż 40% kobiet) preferuje samozatrudnienie w porównaniu np. do 55 % w USA czy 71% w Chinach;**
- **otoczenie biznesowe niesprzyjające rozpoczynaniu i rozwojowi działalności gospodarczej, za sprawą ciągłej fragmentacji regulacyjnej oraz zbyt dużej biurokracji (do 88% MŚP wskazuje trudności w innych państwach jako bariery w działaniach transgranicznych)**
- **ograniczony potencjał adaptacyjny MŚP do niskoemisyjnej, odpornej na zmiany klimatu, energo- i zasobooszczędnej gospodarki, który wynika z ograniczonych środków finansowych i ograniczonej wiedzy specjalistycznej,**
- **ograniczona zdolność MŚP do ekspansji na rynki poza krajem pochodzenia, zarówno wewnątrz jednolitego rynku, jak i poza nim (25% i 13%)**

- **wzmocnienie konkurencyjności i trwałości unijnych przedsiębiorstw, w tym w sektorze turystyki;**
- **krzewienie kultury przedsiębiorczości oraz wspieranie tworzenia i rozwoju MŚP**

Realizacja celów mierzona poprzez:

- wyniki MŚP w dziedzinie trwałości;
- zmiany zbędnych obciążeń administracyjnych i regulacyjnych zarówno dla nowych, jak i wcześniej istniejących MŚP;
- zmiany odsetka MŚP w eksporcie w ramach Unii Europejskiej lub eksporcie poza nią;
- zmiany w rozwoju MŚP;
- zmiany odsetka obywateli UE zainteresowanych samozatrudnieniem;

- **poprawa dostępu MŚP zarówno do finansowania kapitałem własnym, jak i finansowania dłużnego;**
- **poprawa dostępu do rynków wewnątrz UE oraz na poziomie globalnym;**
- **poprawa ramowych warunków zakładania, rozwoju i trwałości unijnych przedsiębiorstw, w tym w sektorze turystyki;**
- **promowanie przedsiębiorczości i kultury przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród konkretnych grup docelowych.**

Cel dodatkowy:

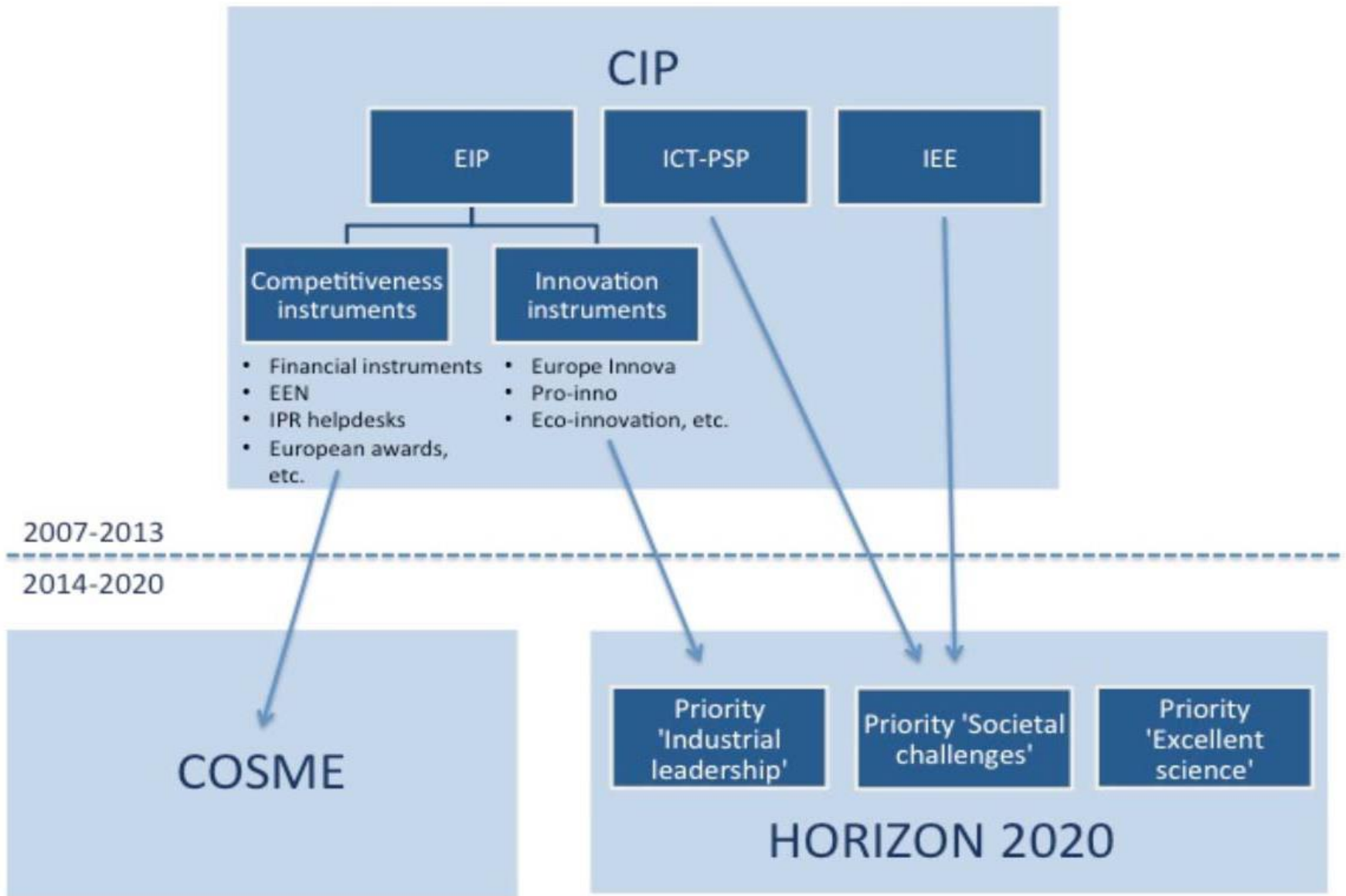
- **propagowanie wiedzy o konieczności dostosowania się przedsiębiorstwa do gospodarki niskoemisyjnej, odpornej na zmiany klimatu, zasobo- i energooszczędnej**

Budżet programu – 2 , 3 mld EUR

min. 60%	instrumenty finansowe (1,4 mld EUR)
21,5%	poprawa dostępu do rynków
11%	poprawa ramowych warunków konkurencyjności
2,5%	promocja przedsiębiorczości
5%	koszty zarządzania, pomoc techniczna i administracyjna

- **COSME stanowi kontynuację Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji** (*Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP*) na lata 2007-2013.
- Cel programu CIP - promocja konkurencyjności europejskich małych i średnich przedsiębiorstw, przez wsparcie działalności innowacyjnej (w tym innowacji ekologicznych), zapewnienie lepszego dostępu do środków finansowych oraz świadczenie na poziomie regionalnym usług wsparcia dla biznesu.
- W latach 2014-2020 wsparcie konkurencyjności oraz małych i średnich przedsiębiorstw dostępne w programie COSME, natomiast wsparcie działalności innowacyjnej prowadzone w ramach programu ramowego Horyzont 2020.

źródło: Differences and similarities between CIP and COSME , Brief Note, 2012

- **Małe i Średnie Przedsiębiorstwa***, (w tym: mikroprzedsiębiorstwa, rzemieślnicy, osoby samozatrudnione, wolne zawody, przedsiębiorstwa społeczne)
- Potencjalni przedsiębiorcy (w tym ludzie młodzi, kobiety, osoby starsze)
- Instytucje otoczenia biznesu
- Krajowe, regionalne i lokalne władze – uzyskają narzędzie dla efektywniejszego reformowania polityk: dostęp do wiarygodnych ogólnoeuropejskich danych, dobrych praktyk, testów dla poprawienia konkurencyjności

* Szczególny nacisk na MŚP:

- tworzą ponad 67% miejsc pracy w sektorze prywatnym,
- dają ponad 85% całkowitych obrotów w UE,
- wykreowały od 2002 roku 85% nowych miejsc pracy

- **Kraje UE + EOG**
- **Turcja, Czarnogóra, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Albania, Bośnia i Hercegowina** (negocjacje w toku),
- **Kraje objęte zakresem europejskiej polityki sąsiedztwa : Ukraina** (zainteresowanie udziałem, negocjacje rozpoczęte, ale zależne od sytuacji politycznej), **Armenia, Mołdowa**

Cele	Działania
1. Dostęp do finansowania	Instrumenty finansowe
2. Dostęp do rynków	Enterprise Europe Network
	Wsparcie MŚP w dostępie do JRE (narzędzia ICT)
	Wsparcie międzynarodowej współpracy przemysłowej
3. Poprawa ramowych warunków w celu zwiększenia konkurencyjności	Wsparcie powstawania konkurencyjnych branż przemysłu o potencjale rynkowym (nowe modele biznesowe)
	Działania na rzecz rozwoju polityk dotyczących MŚP i wzmocnienia ich konkurencyjności
	Wsparcie rozwoju klastrów klasy światowej
4. Pobudzanie przedsiębiorczości	„Erasmus dla młodych przedsiębiorców”
	Edukacja przedsiębiorczości

Obszar: poprawa dostępu MŚP do finansowania na etapie powstawania, wzrostu i przenoszenia własności

- **Instrument kapitałowy na rzecz wzrostu gospodarczego (Equity Facility for Growth-EFG)**
  - grupa docelowa: fundusze typu venture capital i mezzanine
  - beneficjenci końcowi: MŚP zorientowane na rozwój
  - może obejmować inwestycje w MŚP w fazie ekspansji i wzrostu
- **Instrument gwarancji kredytowych (Loan Guarantee Facility-LGF)**
  - grupa docelowa: instytucje finansowe
  - gwarancje dla pośredników finansowych oferujących produkty dla MŚP
  - gwarancje dla sekurytyzacji portfeli dłużnych dla MŚP

- **Działania na rzecz poprawy dostępu MSP do rynku wewnętrznego** poprzez przedsięwzięcia informacyjne i podnoszące świadomość i wiedzę w zakresie programów, prawa i norm UE
- **Działania na rzecz ułatwienia MŚP dostępu do rynków poza Unią** poprzez dostarczanie wiedzy na temat barier przy wejściu na rynki, zamówień publicznych, procedur celnych, standardów i praw własności intelektualnej
- **Działania na rzecz rozwoju współpracy międzynarodowej z państwami trzecimi**, w zakresie zmniejszania różnic pomiędzy Unią a innymi krajami w zakresie przepisów regulacyjnych dla produktów

- narzędzia internetowe opracowane specjalnie na potrzeby rozwoju przedsiębiorstw:
  - portal „Twoja Europa – Przedsiębiorstwa” - **Practical guide to doing business in Europe** - internetowe źródło praktycznych informacji dla przedsiębiorców, którzy chcą rozpocząć działalność w innym państwie członkowskim

http://europa.eu/youreurope/business/index_en.htm

- **portal służący umiędzynarodowieniu MŚP** - środki wsparcia przeznaczone dla przedsiębiorstw, które chcą rozwijać swoją działalność poza Europą

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/smeip/>

- **IPR SME helpdesk – centrum pomocy dla MSP w zakresie praw własności intelektualnej**
- **IPR SME helpdesks – centra pomocy dla MSP w zakresie praw własności intelektualnej na rynkach wschodzących** (Chiny, państwa Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, państwa Mercosur (Argentyna, Brazylia, Paragwaj i Urugwaj))

www.iprhelpdesk.eu

**Europejsko-Japońskie Centrum ds. Współpracy
Przemysłowej (EU-Japan Centre for Industrial Cooperation)**

- wspólne przedsięwzięcie rządu Japonii i Komisji Europejskiej (non profit)
- wspieranie wszelkich form współpracy przemysłowej, handlowej i inwestycyjnej poprzez udzielanie informacji na temat dostępu do rynku japońskiego oraz ułatwianie wymiany doświadczeń i know-how między przedsiębiorcami z UE i Japonii,
- wspieranie internacjonalizacji MSP

www.eu-japan.eu

Polityka Współpracy Przemysłowej (Industrial Policy Cooperation)

- UE prowadzi dialog w zakresie **zmniejszania barier handlowych, współpracy inwestycyjnej i stałej poprawy warunków funkcjonowania** przedsiębiorczości z takimi państwami, jak: Brazylia, Kanada, Chiny, Indie, Japonia, Rosja i USA.
- Realizacja tych celów jest ważna zarówno dla MSP z państw unijnych, krajów kandydujących i stowarzyszonych z UE, jak i pozostałych państw trzecich.
- Cel - znalezienie sposobów zmniejszenia obciążeń finansowych będących wynikiem zróżnicowanych przepisów, np. poprzez ustanowienie regulacji opierających się na **uznanych przez wszystkie strony normach** lub poprzez **wzajemne uznawanie wyników procedur oceny zgodności**

Enterprise Europe Network działa w **63 krajach** na **5 kontynentach**

Zrzesza ok. **600** instytucji (w tym 30 w Polsce) :

- Izby Handlowe
- Agencje Rozwoju Regionalnego
- ośrodki uniwersyteckie, wyższe uczelnie
- centra transferu technologii.

- **świadczenie usług informacyjnych i doradczych w zakresie unijnych inicjatyw i prawa**
- zapewnianie wsparcia w zakresie podnoszenia umiejętności zarządczych w celu zwiększania konkurencyjności MŚP;
- wsparcie mające na celu zwiększenie wiedzy MŚP w zakresie finansów, w tym usługi informacyjne i doradcze w zakresie możliwości finansowania, dostępu do źródeł finansowania oraz wsparcie coachingowe oraz mentorskie ;
- zwiększenie dostępu MŚP do fachowej wiedzy z zakresu efektywności energetycznej, klimatu i środowiska naturalnego;
- promowanie unijnych programów finansowych i instrumentów finansowych (w tym programu „Horyzont 2020”) we współpracy z krajowymi punktami kontaktowymi i funduszami strukturalnymi;

- **usprawnianie transgranicznej współpracy biznesowej, transferu w zakresie badań i rozwoju, technologii i innowacji oraz partnerstw w zakresie technologii i innowacji (BE)**

Polsko-Niemiecka Giełda Kooperacyjna (B2B) podczas X Forum Nowej Gospodarki, Katowice 10.06.2016

Giełda Kooperacyjna (B2B) podczas VI Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Katowice 10-12.10.2016 r.

- **zapewnienie kanału komunikacji między MŚP a Komisją (zbieranie informacji zwrotnej w drodze konsultacji)**
- **Ośrodki Enterprise Europe Network w woj. śląskim:**

Fundusz Górnośląski S.A. Oddział w Katowicach, www.enterprise.fundusz-silesia.pl

GAPR Sp. z o.o w Gliwicach www.gapr.pl

www.een.ec.europa.eu; www.een.org.pl

Business Support on Your Doorstep

Obszar: wzmocnienie ramowych warunków konkurencyjności i trwałości przedsiębiorstw UE, szczególnie MŚP

- **Działania na rzecz zmniejszenia zbędnych obciążeń administracyjnych i regulacyjnych** (na podstawie np. pomiarów wpływu prawa UE na MŚP, wymiany dobrych praktyk, w tym stosowania testu MŚP na szczeblu UE i państw członkowskich)
- **Działania służące wzrostowi nowych strategii rozwoju konkurencyjności i biznesu** (ulepszanie polityk wpływających na konkurencyjność firm, zarządzanie klastrami i sieciami biznesowymi światowej klasy, rozwój produktów, usług , technologii i procesów)
- **Działania na rzecz współpracy politycznej** państw członkowskich
- **Działania na rzecz ulepszania polityki wobec MŚP** (w tym ułatwienia dostępu do unijnych środków, zgodnie z SBA)
- **Działania na rzecz powstawania konkurencyjnych branż** przemysłu o potencjale rynkowym, służące wspieraniu nowych modeli biznesowych, nowych łańcuchów wartości

Internacjonalizacja MŚP dzięki klastrom

Wdrożenie tego działania ma za zadanie promowanie i wspieranie działań ukierunkowanych na rozwój klastrów na rynkach zagranicznych

Cele, którym ma służyć wdrażanie tego narzędzia, KE określiła jako:

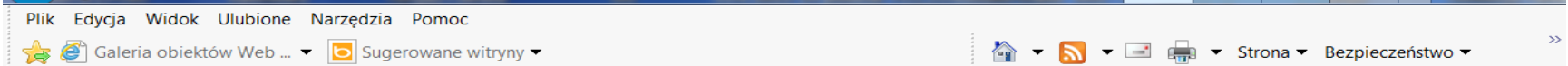
- wzmocnienie współpracy pomiędzy klastrami z różnych państw i odmiennych sektorów gospodarczych,
- opracowanie przez klastry nowych strategii rozwoju i partnerstwa pozwalających na zaistnienie im na nowych obszarach globalnej gospodarki (Europejskie Strategiczne Partnerstwa Klastrow – ESCP),
- wzmocnienie pozycji ekonomicznej MSP należących do klastrów.

Internacjonalizacja MŚP dzięki klastrom

Działania, które służą realizacji tych celów, to:

- **Cluster Go International** –konieczność rozwijania współpracy pomiędzy klastrami i innymi organizacjami biznesowymi z różnych państw w ramach Europejskiego Strategicznego Partnerstwa Klastrow;
- Wsparcie poprzez rozwój Europejskiej Platformy Współpracy Klastrow;
Konkursy - 2014, 2015
- **CLUSTER EXCELLENCE PROGRAMME** –benchmarking mający na celu zwiększenie liczby klastrow, które posiadają certyfikaty doskonałości w zakresie zarządzania.
Konkursy - 2014

- **Działania na rzecz promocji przedsiębiorczości i kultury przedsiębiorczości** poprzez zmniejszenie przeszkód w tworzeniu przedsiębiorstw, wspieranie otoczenia biznesowego sprzyjającego trwałości przedsiębiorstw, powstawaniu nowych, wzrostowi firm, przenoszeniu własności przedsiębiorstw, dawaniu drugiej szansy na ponowne rozpoczęcie działalności
- **Działania na rzecz edukacji** – programy wspierania mobilności nowych przedsiębiorców w celu rozwijania wiedzy na temat przedsiębiorczości, zarządzania przedsiębiorstwem
- **Działania wspierające państwa członkowskie** w rozwoju i ułatwieniu edukacji, wykształcaniu umiejętności i postaw pro przedsiębiorczych , zwłaszcza wśród potencjalnych przedsiębiorców
- działania ogłaszane przez KE w trybie konkursowym tzw. Specific Actions
- **Erasmus dla Młodych Przedsiębiorców** <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu>

RESEARCH & INNOVATION

Participant Portal

European Commission > Research & Innovation > Participant Portal > Calls

HOME FUNDING OPPORTUNITIES HOW TO PARTICIPATE EXPERTS SUPPORT LOGIN REGISTER

EU Programmes 2014-2020

Search Topics

Updates

Calls

- H2020
- 3rd Health Programme
- Consumer Programme
- COSME**
- Justice Programme
- Promotion of Agricultural Products
- REC Programme
- Research Fund for Coal & Steel

FP7 & CIP Programmes 2007-2013

Calls

Other Funding Opportunities

Calls for Proposals

COSME

[Advanced search for topics](#)
[Calls for tenders on TED](#)

COSME is the EU programme for the Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises (SMEs) running from 2014 to 2020 with a planned budget of €2.3bn. COSME will support SMEs in four areas:

- Improving access to finance for SMEs in the form of equity and debt
- Improving access to markets
- Improving framework conditions for the competitiveness and sustainability of Union enterprises
- Promoting entrepreneurship and entrepreneurial culture

Status Calls with forthcoming topics Calls with open topics Calls with only closed topics

Sort by Call title Call identifier Publication date

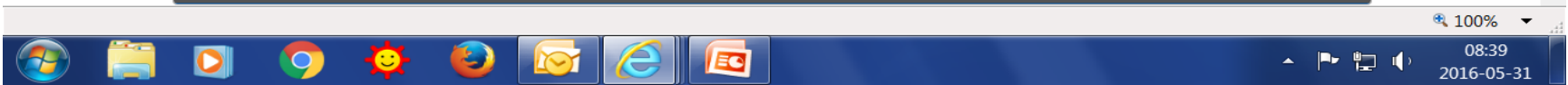
Improving access to markets
Improving SME's access to public procurement
COS-APP-2016-2-05
Publication date: 19 May 2016

Supporting entrepreneurs
EUROPEAN NETWORK FOR EARLY WARNING AND FOR SUPPORT TO ENTERPRISES ...
COS-EarlyWarningEU-2016-4-01
Publication date: 23 March 2016

In addition to the search facilities, the full list of COSME Calls can be found [here](#).

HORIZON 2020 RESEARCH ON EUROPA CORDIS OLAF

© European Commission

- **wzmocnienie jednolitego rynku poprzez inwestycje kapitału wysokiego ryzyka**, usprawnienie pożyczek i kredytów transgranicznych, usunięcie przeszkód informacyjnych i organizacyjnych uniemożliwiających MŚP korzystanie z możliwości oferowanych przez JRE.

Akcent na finansowanie ekspansji przedsiębiorstw zorientowanych na rozwój, mających na celu ekspansję międzynarodową, działalność transgraniczną, a także na rozwój transgranicznego rynku finansowego MŚP.

- **demonstracja oraz efekt stymulacji** poprzez upowszechnianie najlepszych praktyk przemysłowych i w zakresie polityki (np. Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości)

- **zjawisko ekonomii skali** w dziedzinach, w których poszczególne państwa członkowskie miałyby trudności z osiągnięciem wymaganej masy krytycznej (np. ochrona własności intelektualnej, China IPR SMEs Helpdesk), w sektorze turystyki: konsolidacja bazy wiedzy poprzez paneuropejskie sondaże i badania popytu i podaży, rozwój wspólnych ponadkrajowych strategii promocji Europy jako skupiska ośrodków turystycznych wysokiej jakości; określenie najlepszych praktyk, wydłużenie sezonu turystycznego dzięki wymianie informacji między poszczególnymi państwami członkowskimi,
- **spójność i zbliżenie środków krajowych** poprzez wymianę najlepszych praktyk na szczeblu UE oraz analizy porównawcze (przykład: uproszczenie procedur rejestracji firmy)
- **zdobycie unikatowej wiedzy** przez instytucje UE: EBI i EFI oraz sieć Enterprise Europe Network

- **Zwiększenie liczby przedsiębiorstw korzystających z instrumentów kapitałowych wysokiego ryzyka - do 560, o wartości finansowania od 2,6 mld EUR do 3,9 mld EUR**
- **Zwiększenie liczby przedsiębiorstw korzystających z finansowania dłużnego – do 330 000, wartość udostępnionego finansowania od 14,3 mld do 21 mld EUR**
- **Wsparcie ze strony Enterprise Europe Network:**
  - **podpisanie 17 500 umów partnerskich (rocznie 2 500 kontraktów)**
  - **liczba klientów korzystających z usług sieci - rocznie 500 000**
- **Znaczne zmniejszenie liczby dni wymaganych do założenia firmy**
- **Zwiększenie odsetka eksportujących MŚP wewnątrz UE i poza UE**

Program COSME:

www.ec.europa.eu/enterprise/cosme

**Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych
Programów Unii Europejskiej:**

www.InstrumentyFinansoweUE.gov.pl

Business Support on Your Doorstep

FUNDUSZ GÓRNOŚLĄSKI
S P Ó L K A   A K C Y J N A

Kontakt:

**ośrodek Enterprise Europe Network
Fundusz Górnośląski S.A. Oddział w Katowicach
ul. Powstańców 17 40-039 Katowice**

e-mail: enterprise@oddzial.fundusz-silesia.pl

<http://www.enterprise.fundusz-silesia.pl>

tel. (032) 72 85 828, -829, -865, -903

Dziękuję za uwagę...